

สำเนา

ที่ กษ 1206/ว 122 กษ

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200

๑๑ ตุลาคม 2550

เรื่อง แนวทางปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ ที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการ
ปฏิรูปที่ดินจังหวัด ที่สั่งให้สันสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2550

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ๒9 จังหวัด

- อ้างถึง 1. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ 1204/ว 122 ลงวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2537
2. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ 1204/ว 123 ลงวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2537

สิ่งที่ส่งมาด้วย บัญชีแนบท้ายสิ่งที่ส่งมาด้วย

ตามหนังสือที่อ้างถึง 1 ได้แจ้งแนวทางปฏิบัติให้จังหวัดทราบเรื่อง การออกคำสั่งให้สันสิทธิ
และให้เกษตรกรพร้อมด้วยบริวารออกจากที่ดิน และตามหนังสืออ้างถึง 2 ได้แจ้ง เรื่อง วิธีการส่งอุทธรณ์
คำสั่งให้สันสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
(คปท.) พิจารณา ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ท.) เห็นว่าเพื่อให้เป็นไปตามมติ คปท.
ในการประชุม ครั้งที่ 2 /2550 เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2550 ที่มีมติเห็นชอบ หลักเกณฑ์ วิธีการ ที่เกี่ยวข้อง
กับการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดที่สั่งให้สันสิทธิการเข้าทำประโยชน์
ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2550 ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 1 และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติ
ราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 จึงให้ยกเลิกหนังสือเวียนที่อ้างถึง 1 และ 2 และให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์
ดังกล่าวแทน ดังนี้

การเตือน การแจ้งข้อเท็จจริงและแจ้งสิทธิ

1. กรณีต้องมีการเตือน ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย
การให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการ
เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540 ข้อ 8 วรรคหนึ่ง ให้ปฏิรูปที่ดิน
จังหวัดมีหนังสือเตือนให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรละเว้นการกระทำหรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือทำให้
ที่ดินกลับสู่สภาพเดิม ภายในระยะเวลาที่กำหนดโดยต้องแจ้งข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอ และให้เกษตรกร

/หรือ....

หรือสถาบันเกษตรกร มีโอกาสได้โต้แย้งและแสดงพยานหลักฐาน ตามมาตรา 30 วรรคหนึ่ง พร้อมทั้งแจ้งสิทธิและหน้าที่ ในกระบวนการพิจารณาทางปกครองให้ทราบ ตามมาตรา 27 วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 2

2. กรณีไม่ต้องมีการเตือน ตามระเบียบฯ ข้อ 8 วรรคสอง หรือกรณีขาดคุณสมบัติ ต้องมีการแจ้งข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรมีโอกาสได้โต้แย้งแสดงพยานหลักฐาน ตามมาตรา 30 วรรคหนึ่ง พร้อมทั้งแจ้งสิทธิและหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาทางปกครองให้ทราบ ตามมาตรา 27 วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 3 ทั้งนี้ ในกรณีที่หาตัวไม่พบต้องแจ้งโดยวิธีการแจ้งตามกฎหมายเพื่อให้ถือว่ามีการแจ้งโดยชอบแล้ว

การตรวจสอบของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดต้องดำเนินการแสวงหาและรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน ตามมาตรา 28 และ 29 แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 พร้อมทั้งหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น หลักฐานยืนยันว่าเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรได้ปฏิบัติตามหนังสือเตือนหรือไม่ บันทึกถ้อยคำผู้ปกครองท้องที่, ผู้ทำกินในที่ดินแปลงข้างเคียงเป็นต้น หรือพยานหลักฐานที่แสดงว่าผู้ได้รับมอบที่ดินขาดคุณสมบัติตามระเบียบ

การจัดทำคำสั่ง

เมื่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์สิ้นสุดสิทธิ ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดรีบจัดทำคำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 4 เสนอประธานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดลงนาม ในคำสั่งต้องจัดให้มีเหตุผลไว้ด้วยและเหตุผลนั้นอย่างน้อยต้องประกอบด้วยข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ข้อกฎหมายที่อ้างอิง ข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจตามมาตรา 37 วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 เนื่องจากการรู้เหตุผลของคำสั่งทางปกครอง ทำให้สามารถใช้สิทธิอุทธรณ์หรือนำคดีขึ้นสู่การพิจารณาของศาลปกครองได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมกับให้ระบุนกรณีที่อาจอุทธรณ์ การยื่นอุทธรณ์ และระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์ ตามมาตรา 40 วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. ดังกล่าวไว้ด้วย

การแจ้งคำสั่ง

เมื่อได้ออกคำสั่งดังกล่าวแล้ว ปฏิรูปที่ดินจังหวัดต้องมีหนังสือแจ้งคำสั่งดังกล่าวและให้แนบบทวนหนังสืออุทธรณ์คำสั่งให้สันติธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน (ส.ป.ก. 4-94) พร้อมทั้งแจ้ง

ระยะเวลาที่ให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรพร้อมด้วยบริวารออกจากที่ดิน หากไม่ยอมออกจากที่ดิน ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดดำเนินคดีตามกฎหมาย

การเรียกคืนเอกสาร

ให้มีหนังสือเรียกสัญญาเช่า สัญญาเช่าซื้อ หรือสัญญาจัดให้โดยมีค่าชดเชย หรือหนังสือรับมอบที่ดินหรือหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินคืนแก่ ส.ป.ก. ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ หากไม่สามารถเรียกเอกสารดังกล่าวคืนภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้จัดทำเป็นประกาศของทางราชการเพื่อแสดงให้ทราบว่าเอกสารดังกล่าวเป็นอันเลิกใช้ตั้งแต่วันที่เกษตรกรสิ้นสุดสิทธิการเข้าทำประโยชน์

การยื่นอุทธรณ์

1. หากเกษตรกรเห็นว่าคำสั่งนั้นไม่เป็นธรรม ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งหรือวันที่ได้ปิดคำสั่ง กรณีอุทธรณ์ที่ไม่ได้ทำตามแบบ ต้องมีเนื้อหาข้อเท็จจริงแห่งคำอุทธรณ์เพียงพอต่อการวินิจฉัย

2. กรณีมีเหตุอันสมควรผู้อุทธรณ์จะมอบฉันทะให้ผู้อื่น ซึ่งอยู่ในฐานะรู้เห็นข้อเท็จจริงแห่งการอุทธรณ์ ยื่นอุทธรณ์แทนได้ในกรณีดังต่อไปนี้

2.1 ไม่สามารถเขียนหนังสือได้

2.2 เจ็บป่วยไม่สามารถอุทธรณ์ด้วยตนเองได้

2.3 มีเหตุจำเป็นอย่างอื่นที่ปฏิรูปที่ดินจังหวัดเห็นสมควร

3. คำอุทธรณ์ต้องมีข้อโต้แย้งว่าไม่เห็นด้วยกับคำสั่งให้สิ้นสุดสิทธินั้นอย่างชัดเจน และต้องมีข้อเท็จจริงหรือกฎหมายที่อ้างอิงประกอบ ลงลายมือชื่อผู้อุทธรณ์ หรือลายมือชื่อผู้อุทธรณ์แทนพร้อมใบมอบฉันทะแนบมาด้วย

4. คำอุทธรณ์ที่ยื่นเกินกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งหรือวันที่ได้ปิดคำสั่งให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแจ้งแก่เกษตรกรผู้ถูกสั่งให้สิ้นสุดสิทธิต่อผู้อุทธรณ์ดังกล่าวยื่นเกินระยะเวลาที่กำหนดไว้ ไม่สามารถพิจารณาได้

การรับอุทธรณ์

หากมีเกษตรกรยื่นอุทธรณ์ต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ตามระเบียบข้อ 13 ให้เจ้าหน้าที่ออกไปรับอุทธรณ์ให้แก่ผู้อุทธรณ์ และให้ส่งหนังสืออุทธรณ์ พร้อมพยานหลักฐานตามหลักเกณฑ์ วิธีการ ที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอุทธรณ์ฯ ไปยัง ส.ป.ก. ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับอุทธรณ์เพื่อนำเสนอ คปก. พิจารณาต่อไป

/ระยะเวลา....

ระยะเวลาการตรวจสอบเอกสารและขอเอกสารเพิ่มเติม

กระบวนการ เรื่อง การอุทธรณ์คำสั่งให้สันติธิการเข้าทำประโยชน์ ในชั้นตอนที่ 1 การตรวจสอบและขอเอกสารหลักฐานเพิ่มเติม จำนวน 20 วัน ให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่ ส.ป.ก. ได้รับหนังสืออุทธรณ์จากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด หากมีการขอเอกสารหลักฐานเพิ่มเติม ส.ป.ก. จะแจ้งวันที่ครบกำหนดที่ต้องส่งเอกสารหลักฐานให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดทราบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และสั่งการให้ถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสถิตย์พงษ์ สุขุภกษิธร)

ผู้ช่วยวาณิชการพิเศษตามกฎหมายปฏิรูปที่ดิน

รักษาราชการแทน รองเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักนิติการ

โทร. 0-2281-6002

โทรสาร 0-2281-2940

บัญชีแนบท้ายสิ่งที่ส่งมาด้วย
ตามหนังสือที่/ ลงวันที่

1. หลักเกณฑ์ วิธีการ ที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน จังหวัดที่สั่งให้สันติธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2550 พร้อม กระบวนการ เรื่อง การอุทธรณ์คำสั่งให้สันติธิการเข้าทำประโยชน์และแผนผังแสดง การอุทธรณ์ จำนวน 4 แผ่น
2. ตัวอย่างหนังสือขอเตือนให้ดำเนินการและแจ้งข้อเท็จจริงและแจ้งสิทธิ จำนวน 2 แผ่น
3. ตัวอย่างหนังสือขอแจ้งข้อเท็จจริงและแจ้งสิทธิ จำนวน 2 แผ่น
4. ตัวอย่างคำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....เรื่อง สั่งให้สันติธิการและให้เกษตรกร พร้อมด้วยบริวารออกจากที่ดิน จำนวน 2 แผ่น